

Juryrapport Amsterdamprijs voor de Kunst 2018

Ruim een half jaar zijn wij als jury bezig geweest met de Amsterdamprijs voor de Kunst. Van het bespreken van de allereerste longlist en het samenstellen van de lijst met 9 genomineerden, tot het bezoeken van voorstellingen, tentoonstellingen, filmavonden en een radiostudio op de Wallen, tot deze spannende avond waarop de winnaars bekend worden gemaakt. En hoewel het allang geen nieuws meer is, zeker niet voor de vele cultuurminnaars hier in de zaal, was het de afgelopen maanden elke keer weer bijzonder om te ervaren hoe veelkleurig en rijk het culturele leven in onze hoofdstad is. De eigenzinnige kunstenaars en instellingen die dit jaar genomineerd zijn, houden zich op topniveau bezig met beeldende kunst, film, grafisch ontwerp, jeugdtheater, radiomaken en klassieke/pop muziek. Ze zijn het levendige bewijs dat Amsterdam barst van het talent. Talent dat ook zeer divers is: jong, oud(er), zwart, wit, man, vrouw, geboren Amsterdammers of import. Veel verschillen en disciplines dus, maar wat hen mede *verbindt* is hun enorme passie en ambitie voor hun vak en de drang om verhalen te vertellen die door anderen vergeten worden. De stad mag trots zijn op zoveel kwaliteit, innovatiedrang en culturele energie.

De jury vindt het dan ook een grote eer om uit de groep genomineerden, die we allen de prijs van harte gunnen, drie winnaars te mogen kiezen. Ik sta hier nu voor u als voorzitter, maar gelukkig heb ik deze eervolle taak mogen vervullen met de deskundige hulp van de overige juryleden: curator Hans den Hartog Jager, creatief producent Talitha Stijnman, choreograaf Monique Duurvoort en curator Pieter Verbeke.

We hebben met de gekozen winnaars deels zichtbaarheid willen geven aan mensen die niet altijd de meeste aandacht krijgen - en voor wie je soms letterlijk moeite moet doen om hun werk te aanschouwen. Alle drie zijn het pioniers in hun vakgebied, geëngageerd en sterk verbonden aan Amsterdam. Ze omarmen hun autonomie en zijn niet bang om tegen de stroom van commercialiteit - die de stad soms lijkt te overspoelen - in te roeien. Ik durf de keuze voor een van de drie winnaars zelfs *een ode* aan de autonomie te noemen. Een ode aan het vasthouden van je eigen visie en beelden, of die nou Instagram-waardig zijn of niet. Daarnaast is het werk dat ze maken altijd urgent en doordrongen van de actualiteit zonder de geschiedenis uit het oog te verliezen. Wij hechtten in onze keuze ook belang aan de inclusiviteit met betrekking tot het publiek dat deze makers willen bereiken. Hun kwaliteit om cultureel publiek van diverse afkomst, leeftijden en sociale klassen aan te spreken, vinden wij meer dan prijzenswaardig.

Met de Amsterdamprijs voor de Kunst tonen de Amsterdammers hun waardering voor kunstenaars en instellingen die de stad op geheel eigen en originele manier verrijken. De genomineerden worden op dit soort avonden altijd overladen met complimenten. En naast al die zeer terechte accolades ontvangen de 3 winnaars *elk* ook nog eens 35-duizend euro. Ik weet dat het niet chique is om over geld te praten, maar laten we eerlijk zijn,

da's een mooi bedrag. Het is een beloning voor hun uitstekende werk, waar wij de komende jaren nog veel van hopen te genieten.

Stimuleringsprijs

Genomineerd: Nora Fisher - The Black Archives - Red Light Radio

Winnaar: The Black Archives

In 2015 begonnen ze: een klein groepje Amsterdammers met een idee. Een idee om een plek te creëren waar onze gedeelde koloniale geschiedenis centraal staat. Want ze hadden een bijzonder archief ontvangen van boeken en documenten waarover soms letterlijk en zeker figuurlijk een dikke stoflaag was gekomen... en die moest eraf. The Black Archives is daarna razendsnel uitgegroeid tot een onmisbare plek in Amsterdam - waar mensen ook samenkomen om te praten over hoe die gedeelde geschiedenis tot op de dag van vandaag haar sporen na laat.

Ze zijn moeilijk vast te pinnen. Want is het een kunstinstelling, een historisch archief, een plek waar activisten samenkomen of een debatcentrum? Het is het allemaal en juist die combinatie - op dat kruispunt van meerdere vakgebieden - maakt dit initiatief zo bijzonder. The Black Archives verdient de Stimuleringsprijs voor de volle 100% omdat de oprichters barsten van de ambitie, op de goede weg zijn, maar net even een paar extra zetjes kunnen gebruiken om verder te professionaliseren. Zodat ze nog betere exposities kunnen maken die vanuit het artistieke het educatieve ontstijgen, om de steeds verder uitbreidende archieven goed te ontsluiten en natuurlijk ook om een nog breder publiek te bereiken dan ze nu al doen. Een publiek dat hongerig is naar een ander perspectief.

De kunstwereld heeft te lang in het witte-mannen-discours gezeten... zei een van de twee witte mannen in onze jury tijdens de winnaarsvergadering. The Black Archives doorbreekt dat en de initiatiefnemers brengen met hun activiteiten een nieuwe inhoudelijke stroom binnen. Moge het nog lang blijven stromen!

Beste prestatie

Genomineerd: Jeffrey Babcock - Melanie Bonajo - Framer Framed

Winnaar: Jeffrey Babcock

Jeffrey Babcock is een Amerikaan met een onvervalst eigengereid Amsterdams DNA. Al meer dan tien jaar programmeert hij onverstoord ondergrond cinema buiten het mainstream circuit. Hij toont juist *die* films die in de gevestigde bioscopen en instituten geen aandacht krijgen en commercieel weinig interessant zijn. Meerdere malen per week toont hij zijn zorgvuldig geselecteerde films, die hij voorziet van een politieke, sociale of artistieke context. Zo laat hij op onnavolgbare wijze zijn publiek op een inhoudelijke manier film beleven en wordt er na de voorstelling uitgebreid over nagepraat door een relatief klein, maar toch zeer divers publiek.

Zijn screenings zijn te zien op uiteenlopende locaties: van de Vondelbunker tot filmhuis Cavia, van de Nieuwe Anita tot kraakpand Joe's Garage en stadsbrouwerij Butchers. Mensen moeten moeite doen om erbij te zijn *en*: Babcock verwacht betrokkenheid als je komt kijken. Dat is kenmerkend voor hoe hij *staat* voor zijn werk en hoe hij oprecht en diepgaand contact wil maken. De jury heeft veel waardering voor de bekwame wijze waarop hij dit doet. Door zijn grenzeloze passie voor film heeft hij door de jaren heen dan ook een trouwe groep film liefhebbers aan zich gebonden.

Jeffrey Babcock is autonoom tot in zijn haarvaten. Hij houdt vast aan zijn principes, terwijl de wereld om hem heen commercialiseert. Hoezo Facebookpagina, nee hoor als je *echt* van underground cinema houdt, dan weet je me wel te vinden, is zijn motto.

Hij noemt zich een cultuuractivist, die als belangrijkste doel heeft het behouden van de alternatieve filmscene in Amsterdam. De jury is het met hem eens, dat onze stad veel meer culturele activisten nodig heeft. Zij kunnen zorgen voor ongereguleerde alternatieven en dan juist in het *centrum* van de stad. Want vooral daar dreigt de smaak van de massa de overhand te krijgen en is voor kleinschalige initiatieven op het gebied van kunst en cultuur steeds minder ruimte.

Wij hebben veel respect voor Jeffrey's onuitputtelijke toewijding en hopen dat hij nog lang in kraakpanden, bunkers, brouwerijen en andere bijzondere plekken Amsterdammers kan prikkelen en inspireren met zijn liefde voor underground film.

Bewezen kwaliteit

Genomineerd: Experimental Jetset - Stichting Thami Mnye - Liesbeth Coltof

Winnaar: Liesbeth Coltof

Liesbeth Coltof regisseert al decennialang hoogwaardig theater voor de jeugd. Ze neemt kinderen serieus en is wars van kinderachtigheid op het toneel. Maatschappelijke ontwikkelingen en de actualiteit vertalen naar theaterverhalen en daarbij soms ook taboes doorbreken, die kunst beheerst Liesbeth Coltof als geen ander. Oorlog, de dood, racisme, niet bepaald kinderthema's zouden sommigen zeggen, maar juist dit soort onderwerpen maakt Coltof bespreekbaar. Met haar visie en haar vaardigheid heeft deze pionier voor een omslag gezorgd in haar vakgebied en veel jeugdtheatermakers zijn daarmee schatplichtig aan haar.

Niet haar eigen ego maar de strijd voor de goede zaak staat bij haar centraal en het maakt Coltof tot een bijzondere en bevlogen vrouw. Ook haar zorgvuldig voorbereide afscheid als artistiek leider bij De Toneelmakerij, waar ze plaats maakt voor een jongere generatie, is daar een voorbeeld van. In haar afscheidsvoorstelling *De Krijtkring* kiest ze onvoorwaardelijk voor de positie van het kind, stond in een lovende recensie. En dat is een rode draad in haar werk.

Haar theater-oeuvre is indrukwekkend en ook over de grens is ze een gewaardeerd maker, die met schijnbaar speels gemak samenwerkt met collega's in bijvoorbeeld Palestina of Rusland. Ook buiten het theater houdt ze zich bezig met maatschappelijke kwesties. Zo gaat ze zich inzetten voor 10children, een organisatie die onder andere aandacht vraagt voor kinderen in oorlogsgebieden. Ze verbindt hiermee verschillende werelden door middel van theater in combinatie met andere kunstdisciplines, zoals dans en muziek. En dat heeft ze heeft eigenlijk altijd al gedaan.

Liesbeth is deze maand meerdere malen gehuldigd en wij als jury vinden dat ze ook vanuit onze hoofdstad een eerbetoon verdient. Door Liesbeth de Amsterdamprijs voor bewezen kwaliteit toe te kennen, wil de jury haar in het bijzonder belonen voor haar tomeloze inzet voor het jeugdtheater, haar internationale erkenning, haar verbindende kwaliteit en niet te vergeten haar Amsterdamse lef.